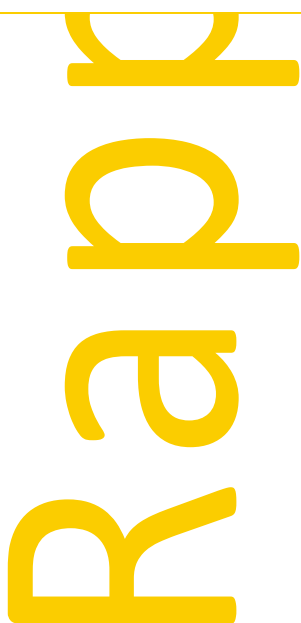

Quickscan doorwerking aanbevelingen

Meerwaarde van de rekenkamercommissie

Uitgevoerd door RadarAdvies in opdracht van de
Rekenkamercommissie gemeente Beesel

Maart 2019

Inhoudsopgave

1	Inleiding	2
1.1	Visie op doorwerking	2
1.2	Vraagstelling	3
1.3	Aanpak	5
1.4	Leeswijzer	5
2	Doorwerking	6
2.1	Aanbevelingen	6
2.2	Bespreken en besluiten over aanbevelingen	6
2.3	Aanbevelingen: implementatie	10
3	Proces en samenwerking	12
3.1	Onderwerpkeuze	12
3.2	Communicatie tijdens uitvoering onderzoeken	15
3.3	Ondersteuning behandeling rapporten	16
3.4	Informatievoorziening opvolging aanbevelingen	18
4	Conclusie	20
4.1	Beantwoording onderzoeksvragen	20
4.2	Slotconclusie	24
5	Bestuurlijk wederhoor	25
6	Nawoord rekenkamercommissie	27
	Bijlage 1: overzicht aanbevelingen 7 rapporten	29
	Bijlage 2: Normenkader	35

1 Inleiding

De rekenkamercommissie van de gemeente Beesel wil een constructieve bijdrage leveren aan de kwaliteit van het bestuur. De basis hiervoor zijn de aanbevelingen die zij doet in haar rapporten. Daarmee wil de commissie de doeltreffendheid, doelmatigheid en rechtmatigheid van het huidige en het toekomstige beleid verbeteren. Om duidelijk te krijgen wat de raad en het college met uitgebrachte rapporten doen, heeft de rekenkamercommissie RadarAdvies opdracht gegeven om een onderzoek uit te voeren naar de doorwerking van haar aanbevelingen. Dit verschaft inzicht in wat de aanbevelingen tot nu toe hebben opgeleverd en wat er nog beter kan.

1.1 Visie op doorwerking

Doorwerking is de invloed van rekenkamerrapporten op de besluitvorming en het beleid. Formeel gezien zijn rekenkamercommissies niet verantwoordelijk voor wat er met hun rapporten gebeurt nadat deze zijn aangeboden aan de raad. Het is aan de raad om te bepalen of aanbevelingen worden overgenomen en het college is verantwoordelijk voor het implementeren hiervan. Ook voor het monitoren en bewaken van de implementatie van aanbevelingen is de rekenkamercommissie formeel (Gemeentewet) niet verantwoordelijk. Dit hoort - net als bij andere toezeggingen en raadsbesluiten - plaats te vinden in het politieke verantwoordingsproces tussen raad en college.

Desondanks kiezen veel rekenkamercommissies ervoor om zich actief met het onderwerp doorwerking bezig te houden. De praktijk leert namelijk dat de wijze waarop wordt omgegaan met aanbevelingen sterk kan verschillen. In sommige gevallen ziet de raad nauwgezet toe op het opvolgen van aanbevelingen. In andere gevallen komen raad en college hier niet meer op terug en is het onduidelijk wat uiteindelijk is gebeurd met aanbevelingen. Door het uitvoeren van doorwerkingsonderzoeken ontstaat zicht op de opvolging van aanbevelingen en wat onderzoeken in de praktijk hebben opgeleverd.

Bovendien houden rekenkamercommissies met het uitvoeren van doorwerkingsonderzoeken ook hun eigen functioneren tegen het licht. De mate van doorwerking is afhankelijk van verschillende factoren waaronder de kwaliteit van rapporten en aanbevelingen. Maar ook op andere manieren kan de rekenkamercommissie de doorwerking van haar rapporten beïnvloeden. Hierbij valt bijvoorbeeld te denken aan de onderwerpskeuze en de timing van het onderzoek (Is op het moment dat de uitkomsten bekend worden aandacht, tijd en interesse vanuit de politiek om het onderzoek te gaan gebruiken?) interactie met raad, college en ambtenaren (tijdens voorbereiding en uitvoering

onderzoek), de presentatie (passend bij het onderzoek en het perspectief van de raad) en nazorg (blijven volgen politieke proces en besluitvorming).

Bij het bepalen van de invloed van rekenkamerrapporten kunnen verschillende vormen van doorwerking (ook wel doorwerkingscirkels genoemd ¹) worden onderscheiden (zie onderstaande tabel). In afstemming met de rekenkamercommissie Beesel is bepaald dat in dit onderzoek de nadruk ligt bij de volgende doorwerkingscirkels: bespreken (stap 2), besluiten (stap 3) en implementeren (stap 4).

1 Agenderen	In hoeverre er aandacht is gegenereerd voor doeltreffendheid, doelmatigheid en recht-matigheid met betrekking tot het specifieke onderzoeksonderwerp.
2 Bespreken	In hoeverre het rekenkameronderzoek opiniërend of besluitvormend is besproken en/of er kennis van is genomen.
3 Besluiten	In hoeverre aanbevelingen worden overgenomen in een raadsbesluit.
4 Implementeren	In hoeverre de aanbevelingen en/of redeneertrant worden opgenomen in beleid en/of de uitvoering daarvan.
5 Effectueren	In hoeverre door de implementatie van aanbevelingen de gewenste effecten zijn bereikt.
6 Publiek verantwoorden	In hoeverre er aandacht is voor het onderzoek bij een breder publiek (bijvoorbeeld burgers).

1.2 Vraagstelling

De rekenkamercommissie wil een actueel inzicht in de mate waarin en de wijze waarop onderzoeksresultaten en de daarop gebaseerde aanbevelingen doorwerken op bestuurlijk niveau en in de ambtelijke organisatie. Daarnaast wil de rekenkamercommissie weten hoe de doorwerking mogelijk kan worden bevorderd. Doel van het onderzoek is om inzicht te verkrijgen in de implementatie en effectiviteit van de aanbevelingen van de door de rekenkamercommissie uitgevoerde onderzoeken te weten:

- Onderzoek naar reservebeleid
- Onderzoek naar Bösdael
- Rekenkamerbrief WAA Groep NV
- Rekenkamerbrief Olympia's Ronde
- Onderzoek naar dualisme

¹ Gerritsen & Lemmens (2017) Inzicht in de doorwerking van rekenkamerproducten: doorontwikkeling van het cirkelmodel.

-
- Onderzoek naar VRLN
 - Onderzoek naar subsidiebeleid

Centrale vraagstelling:

In hoeverre werken de aanbevelingen van de rekenkamercommissie door in de gemeente Beesel en welke factoren verklaren de mate van doorwerking?

Om te komen tot een beantwoording van deze centrale vraag is een aantal deelvragen geformuleerd. Het bijbehorende normenkader is opgenomen in bijlage 2. Bij het beantwoorden van deelvraag 6 (verbeterpunten) ligt de nadruk op het proces en de samenwerking van de rekenkamercommissie met de raad, het college en de ambtelijke organisatie.

Doorwerking

1. In welke mate heeft discussie over de aanbevelingen in gemeenteraad en raadscommissie plaatsgehad? (*bespreken*)
2. In welke mate heeft besluitvorming over de aanbevelingen door de gemeenteraad plaatsgehad en zijn aanbevelingen overgenomen in een raadsbesluit? (*besluiten*)
3. Zijn de overgenomen aanbevelingen omgezet door het college in uitvoerbare maatregelen en worden deze geïmplementeerd? (*implementeren*)

Informatie en sturing

4. In welke mate vindt informatie-uitwisseling en sturing plaats met betrekking tot de uitvoering van de aanbevelingen?
 - a. In welke mate informeert het college de raad over de voortgang van de uitvoering van de aanbevelingen?
 - b. In hoeverre controleert de raad de voortgang van de uitvoering?

Leer- en verbeterpunten

5. Welke aanbevelingen heeft de rekenkamercommissie gedaan, en zijn de aanbevelingen voldoende specifiek, concreet en realistisch?
6. Welke overige factoren verklaren de doorwerking of het gebrek daaraan van de aanbevelingen van de onderzoeken van de rekenkamercommissie en hoe kan doorwerking worden bevorderd?

1.3 Aanpak

Bij het uitvoeren van deze quick scan zijn verschillende onderzoeksmethoden ingezet:

- **Documentenstudie:** Voor het beantwoorden van de onderzoeksvragen zijn verschillende documenten bestudeerd. Dit betreft onder andere de onderzoeksrapporten en brieven van de rekenkamercommissie, het onderzoeksprotocol en raadsstukken. In bijlage 3 van dit rapport is een literatuurlijst opgenomen.
- **Vragenlijst:** Om zicht te krijgen op de feitelijke doorwerking van de aanbevelingen, is er per rekenkamerproduct (7 in totaal) een vragenlijst opgesteld die is ingevuld door betrokken personen binnen de ambtelijke organisatie.
- **Interviews:** Voor dit onderzoek is gesproken met burgemeester Dassen, wethouder Smolenaars en de raadsgriffier / secretaris van de rekenkamercommissie mevrouw Apeldoorn-Feijts.
- **Terugluisteren raadsbehandelingen** – Om een oordeel te vormen over de bespreking van de rapporten is de behandeling van de rekenkamerrapporten in de raad teruggeluisterd via de website van de gemeente.

1.4 Leeswijzer

In hoofdstuk 2 van dit rapport wordt ingegaan op de feitelijke doorwerking van de aanbevelingen van de rekenkamercommissie. Op basis van de rapporten van de rekenkamercommissie en de informatie die de ambtelijke organisatie heeft aangeleverd in de vragenlijst worden daarbij achtereenvolgens de formulering, de bespreking, de besluitvorming en de implementatie van de aanbevelingen behandeld. In het derde hoofdstuk wordt ingegaan op het proces en de samenwerking met raad, college en ambtelijke organisatie. In hoofdstuk 4 worden de onderzoeksvragen beantwoord en wordt vooruit gekeken hoe de doorwerking van de aanbevelingen in de toekomst verder kan worden bevorderd.

2 Doorwerking

2.1 Aanbevelingen

In bijlage 1 hebben we al de aanbevelingen van de zeven onderzoeken op een rijtje gezet. In het totaal zijn er 23 aanbevelingen gedaan. Het aantal aanbevelingen is verschillend per rapport. Het varieert van 11 tot geen. Dit is logisch gezien de grote verschillen in onderzoeken. Sommige zijn quick scans, sommige gezamenlijk in de regio en sommige alleen gericht op de gemeente Beesel. We hebben de aanbevelingen getoetst aan de norm: “De aanbevelingen zijn voldoende specifiek, concreet en realistisch en sluiten aan op het uitgevoerde onderzoek. Specifieke, concrete en realistische aanbevelingen geven duidelijk aan wat met de aanbeveling wordt beoogd (dus waaraan moet de uitvoering van de aanbeveling bijdragen), welke actor (actoren) iets moet doen, wanneer dit gedaan moet worden en wat precies gedaan moet worden (welke activiteiten).”

De meeste aanbevelingen volgen logisch uit het rapport en zijn specifiek, concreet en realistisch. Er zijn echter een aantal leerpunten:

Niet altijd specifiek

Opvallend is dat niet altijd duidelijk is wie er aangesproken wordt. Moet de gemeenteraad wat doen, het college of het ambtelijk apparaat. Het is dan ook handig om alle aanbevelingen voor de raad, het college of het ambtelijk apparaat gegroepeerd bij elkaar te zetten.

Niet altijd concreet

Niet alle aanbevelingen zijn concreet. Zo is een aanbeveling om doelstellingen SMART te maken niet concreet genoeg. Wat dan, hoe dan en wie moet dat dan doen?

2.2 Bespreken en besluiten over aanbevelingen

In deze paragraaf gaan we in op het bespreken van aanbevelingen en het besluiten over de aanbevelingen. In onze normen geven we daarover aan: het is aan de raad om de aanbevelingen al dan niet over te nemen. Om die afweging op een goede manier te kunnen maken, is het organiseren van een ordentelijke politiek-bestuurlijke discussie van groot belang. Dit betekent onder andere dat het college een bestuurlijke reactie geeft en het rapport wordt besproken in de raad(-scommissie).

Er is sprake van politiek en bestuurlijk gewicht of commitment voor de aanbevelingen en over het algemeen worden de meeste aanbevelingen overgenomen door de raad. Het wel of niet overnemen van aanbevelingen wordt formeel bekrachtigd middels een raadsbesluit.

Uit zowel het terugluisteren als de enquête blijkt dat de rapporten en de aanbevelingen zijn besproken in de raad en dat er politiek en bestuurlijk gewicht aan is gegeven. We hebben per rapport kunnen terugleiden in welke commissie en raadsvergadering ze zijn behandeld.

Bij het terugluisteren kwamen de punten naar voren:

Onderzoek naar reservebeleid Raadsvergadering 30 september 2013	• Raadsleden zijn positief over de inhoud van het rapport en de aanbevelingen. • Over de vorm geven verschillende raadsleden aan dat het rapport technisch en moeilijk leesbaar is. • Er wordt op gewezen dat er weinig aandacht was voor de presentatie van de rekenkamercommissie over het rapport (tijdens een eerdere bijeenkomst). Ook in het presidium is hierover gesproken en een van de oorzaken dat veel raadsleden niet aanwezig waren is de verdeling van onderwerpen binnen fracties. • In antwoord op een aantal vragen hierover geeft de burgemeester een toelichting waarom het college 3 aanbevelingen van de rekenkamercommissie niet onderschrijft (onder andere een aanbeveling over de vereenvoudiging van het rentebeleid). Hiernaast spreekt de burgemeester haar waardering uit over het werk van de rekenkamercommissie en benadrukt ze dat het college 8 van de 11 aanbevelingen wel onderschrijft. • Met 10 stemmen voor, wordt het raadsvoorstel van het college aangenomen om 8 van de 11 aanbevelingen over te nemen. De overige 5 raadsleden waren voorstander om alle aanbevelingen over te nemen.
Onderzoek naar Bösdael Raadsvergadering 15 december 2014	• Er worden kanttekening geplaatst bij de manier waarop het onderzoek is uitgevoerd (dwz de vergelijkingen die daarbij zijn gemaakt). • Er is onduidelijkheid bij een raadslid over de landelijke beleidswijziging. Er werd door het college een toelichting gegeven over de wetswijzigingen. Aangegeven werd dat de voorstelling van zaken door de onderzoeker van Companen tijdens de commissievergadering hierover niet helemaal juist was volgens portefeuillehouder. • De raad stemt unaniem in met aanbeveling

Rekenkamerbrief WAA Groep NV Raadsvergadering 22 juni 2015	• Eén raadslid geeft aan de aanbevelingen van de rekenkamercommissie te ondersteunen en roept de overige fracties op om dit ook te doen. • De rekenkamercommissie antwoordt op een vraag over de achtergrond van de brief en de 65 vragen die de rekenkamercommissie hierin opwerpt. • De portefeuillehouder geeft aan dat de 65 vragen een plek krijgen in een ander onderzoek dat naar dit onderwerp wordt uitgevoerd
Rekenkamerbrief Olympia's Ronde Raadsvergadering 7 december 2015	• De rekenkamercommissie geeft een toelichting op de rekenbrief en de hierin geformuleerde aanbevelingen. • Eén raadslid stelt een aantal vragen over de financiële verantwoording van de Stichting Beesel Bruist en de informatie die hierover naar de raad is gegaan. Deze worden door de portefeuillehouder beantwoord. Raadsleden discussiëren daarna onderling over de informatievoorziening aan de raad (rollen en proces). • Het college vindt een rekenkamerbrief geen geschikt middel voor dit onderwerp, omdat het bij een rekenkamerbrief niet gebruikelijk is om bestuurlijk wederhoor toe te passen. Het college had graag wel een bestuurlijke reactie gegeven. • Eén fractie brengt een motie in om de meeste aanbevelingen van de rekenkamercommissie over te nemen. Deze wordt verworpen (3 stemmen voor en 11 tegen) omdat het college al de toezegging heeft gedaan om de meeste aanbevelingen over te nemen en voor de overige aanbevelingen al afspraken zijn gemaakt om aan de hand van de aanbevelingen verder met elkaar in gesprek te gaan: ○ Begin volgend jaar, op initiatief van de rekenkamercommissie, vindt een gesprek plaats met gemeenteraad, college en management team over hoe het proces is verlopen en wat we daarvan leren; ○ Eveneens begin volgend jaar vindt er een benen-op-tafel-sessie plaats met het college en de gemeenteraad en wellicht aangevuld met de organisatie over de informatievoorziening. Het doel van de sessie is helder te krijgen welke behoeftes er over en weer leven en hoe we daar invulling aan kunnen geven. Hoe zien college en raad ieders rol en verantwoordelijkheid.

Onderzoek naar dualisme Raadsvergadering 10 oktober 2016	• Het rapport is tijdens een eerdere bijeenkomst toegelicht. • De aanbevelingen worden unaniem aangenomen. Één fractie geeft bij de stemverklaring aan dat zij graag wil deelnemen aan een werkgroep die wordt geformeerd om de aanbevelingen vorm te geven.
Onderzoek naar VRLN Raadsvergadering 10 juli 2017	• Raadsleden complimenteren de rekenkamercommissie met het rapport en geven hierbij aan dat zij het rapport 'duidelijk', 'gestructureerd' en 'nuttig' vinden. Ook vinden zij het erg goed dat de rekenkamercommissie haar krachten heeft gebundeld met andere rekenkamercommissies in de regio. Dit onderzoek gezamenlijk oppakken is een goed voorbeeld van hoe samenwerking in de regio tot stand kan komen. Het is erg goed dat een kleine gemeente als Beesel mede het initiatief hiervoor heeft genomen. • Het is nu aan de raadsleden, griffie en portefeuillehouders om de aanbevelingen uit het rekenkamerrapport ter hand te nemen, met als doel om grip op GR-en op een goede manier vorm te geven. De raadsgriffier geeft een toelichting op welke stappen er momenteel gezamenlijk hiertoe worden gezet in Limburg Noord. • Een raadsvoorstel om aanbevelingen uit het rapport over te nemen wordt unaniem aangenomen.
Onderzoek naar subsidiebeleid Raadsvergadering 30 oktober 2017	• Verschillende raadsleden stellen vragen aan het college naar aanleiding van de aanbevelingen van de rekenkamercommissie. Deze vragen hebben onder andere betrekking op de koppeling van het subsidiebeleid aan de beleidsdoelen van de gemeente, de (on-)wenselijkheid van SMART-doelstellingen bij subsidieverstrekking en het updaten van de ASV (Algemene Subsidie Verordening). • Eén raadslid geeft aan dat de rekenkamercommissie het bestuurlijk wederhoor heeft genegeerd en niet is ingegaan op het commentaar van het college op de aanbevelingen. Een ander raadslid geeft aan dat de rekenkamercommissie dit wel heeft gedaan, namelijk in het nawoord van het rapport. De burgemeester zegt toe om de kritiek op de manier waarop de rekenkamercommissie met het bestuurlijk wederhoor is omgegaan door te geven aan de rekenkamercommissie. De besluitvorming is onduidelijk vooral rond aanbeveling 3.

	Het college geeft aan het hier niet mee eens te zijn. Besloten wordt de aanbevelingen over te nemen met het bestuurlijk wederhoren integraal toegevoegd. Navraag n.a.v. de enquête wijst uit dat het college ervoor kiest om de aanvrager in de praktijk niet te belasten met het vertalen van zijn idee naar de gemeentelijke beleidsdoelstellingen. Bij de aanvraag en verantwoording van de subsidie maakt de beleidsadviseur zelf deze vertaling. Hieraan ten grondslag ligt de wens van het college om met het gemeentelijk beleid en uitvoeringsregels zo veel mogelijk aan te sluiten bij de goede ambities in de gemeenschap. Ofschoon de uitvoering afwijkt van de in de aanbeveling voorgestelde werkwijze, wordt het uiteindelijke doel (inzicht in bijdrage aan realisatie gemeentelijke beleidsdoelen) wel behaald.
--	---

We kunnen op basis van bovenstaand constateren dat rapporten van de Rekenkamercommissie zijn behandeld en dat er besluitvorming over de aanbevelingen heeft plaats gevonden. Verreweg de meeste aanbevelingen zijn overgenomen.

2.3 Aanbevelingen: implementatie

Onder implementatie verstaan we: de overgenomen aanbevelingen zijn omgezet in uitvoerbare maatregelen en beleidsplannen, die vervolgens zijn uitgevoerd. Hierbij is het van belang dat de vertaling is gericht op feitelijke invoering.

Uit de enquête blijkt dat 18 van de 23 aanbevelingen (is 78%) is geïmplementeerd. 5 van de aanbevelingen zijn niet overgenomen. Uit de enquête blijkt dat volgens de geënquêteerden de overgenomen aanbevelingen hebben bijgedragen aan de verbetering van de kwaliteit van de gemeente Beersel.

Tussen de onderzoeken zijn grote verschillen met betrekking tot de wijze waarop aanbevelingen worden geïmplementeerd. Dit is deels het gevolg van verschillen in de aard van de aanbevelingen en de insteek van deze onderzoeken. Hieronder illustreren wij deze diversiteit in de wijze van implementatie aan de hand van drie voorbeelden die uit de vragenlijst naar voren komen.

Voorbeeld 1: Bij het rapport over veiligheidsregio wordt een aantal keer aangegeven: “dit is een aanbeveling voor het bestuur van de veiligheidsregio”. Maar ook “we organiseren een informatiemarkt voor de raad waarop de

Veiligheidsregio Limburg-Noord en drie andere gemeenschappelijk regelingen de raadsleden het verhaal achter de cijfers vertellen”

Voorbeeld 2: Bij het onderzoek naar het reservebeleid wordt aangegeven: “we hebben nog meer grip gekregen op de reserves”. De aanbevelingen zijn geoperationaliseerd in concrete maatregelen die aan de raad zijn voorgelegd en bekrachtigd:

- Raadsvoorstel 16 december 2013: Onderzoek samenvoegen Reserves
 - Bijlage 1: Overzicht reserves
 - Bijlage 2: Voorstel samenvoegen reserves
- Raadsvoorstel 26 mei 2014: Strategisch Reservebeleid
- Raadsvoorstel 23 juni 2014: verslag workshop strategisch reservebeleid en kaders Investeringsreserve”

Voorbeeld 3: Het onderzoek naar Dualisme heeft geleid tot een werkgroep. Vanuit de werkgroep zijn acties voorgesteld die in 2017 zijn uitgevoerd.

In het algemeen is er in de aanbevelingen weinig aandacht voor hoe de raad vervolgens kan sturen op de aanbevelingen (meer over sturing in het volgende hoofdstuk).

3 Proces en samenwerking

3.1 Onderwerpkeuze

Met enige regelmaat vraagt de rekenkamercommissie de raad en het college om onderzoeksonderwerpen aan te dragen.² Daarnaast zijn aan het begin van de raadsperiode in 2014 alle raadsfracties en het college uitgenodigd voor kennismakingsgesprekken, waarbij zij eveneens de mogelijkheid kregen om onderzoeksonderwerpen aan te dragen. Alle inkomende verzoeken worden door de rekenkamercommissie besproken.³ Ook maakt de rekenkamercommissie een eigen analyse van beleidsterreinen om geschikte onderwerpen te identificeren. De uiteindelijke keuze welke onderwerpen worden onderzocht maakt de rekenkamercommissie zelf, vanuit haar onafhankelijke positie binnen de gemeente. Dit gebeurt op basis van een tiental selectiecriteria die zijn vastgelegd in haar onderzoeksprotocol (zie onderstaand kader).

Selectiecriteria onderzoeksonderwerpen
--

1. Maatschappelijk belang: De vraag of een zaak het functioneren van de samenleving sterk raakt.2. Gerede twijfel over doeltreffendheid: Beleid dat niet het beoogde effect oplevert.3. Gerede twijfel over doelmatigheid: Beleid dat mogelijk niet efficiënt wordt uitgevoerd.4. Gerede twijfel over rechtmatigheid: Het mogelijk niet voldoen aan wet- en regelgeving. Geld dat mogelijk niet wordt besteed aan het doel waarvoor het (volgens afspraken in de begroting) bestemd is.5. Beleidsrisico: Beleid waarvoor de burger de gemeentelijke overheid verantwoordelijk acht en/ of waarvan de uitvoerbaarheid, bijvoorbeeld door de afhankelijkheid van andere partijen, veel onzekerheid kent.6. Financieel belang en risico: Beleid waarin veel gemeentegeld omgaat en de gemeente grote financiële risico's loopt.7. Toegevoegde waarde raad: Onderwerpen die informatie opleveren op gebieden waar de raad in zijn rol nog geen of onvoldoende kaders stelt of controle heeft.8. Praktische uitvoerbaarheid: Kan de rekenkamercommissie het onderzoek (laten) uitvoeren? (capaciteit/ rendement investering/ doorlooptijd etc.)9. Variatie: Niet elk jaar dezelfde beleidssector in onderzoek nemen.10. Geschiktheid: De rekenkamer is het geschikte orgaan om onderzoek te doen naar het onderwerp op basis van haar bevoegdheden en deskundigheid.

² Interview met mevrouw Apeldoorn-Feijts (raadsgriffier en secretaris van de rekenkamercommissie) op 19 februari 2018.

³ Onderzoeksprotocol Rekenkamercommissie gemeente Beesel 2016 (p. 3).

Aandragen onderzoeksonderwerpen

Op 19 februari 2018 heeft de rekenkamercommissie tijdens een rondetafelgesprek met collegeleden en raadsleden teruggeblikt op de samenwerking in de afgelopen raadsperiode en vooruitgekeken naar de komende periode.⁴ Uit deze bijeenkomst – en ook uit de interviews die zijn afgenomen voor dit onderzoek⁵ – komt naar voren dat raadsleden voldoende gelegenheid krijgen om onderzoeksonderwerpen aan te dragen. Gelijktijdig vinden verschillende betrokkenen dat de samenwerking bij het ophalen van onderwerpen verder kan worden verbeterd. Zowel de rekenkamercommissie als de raad kunnen hierin verbeterstappen maken. De raad heeft moeite om richting te geven en geschikte onderzoeksonderwerpen aan te dragen waar raadsbreed voldoende draagvlak voor is. Doordat onderwerpen soms niet breed genoeg worden gedragen, is de interesse die de raad toont bij de behandeling van rekenkamerrapporten in sommige gevallen ook beperkt (zie paragraaf 3.3).

Ex ante en ex post onderzoek

Collegeleden en ook verschillende raadsleden zijn er voorstander van dat de rekenkamercommissie ook ex ante onderzoeken uitvoert.⁶ Dit zijn onderzoeken waarbij voorafgaand aan een besluit of beleidswijziging in kaart wordt gebracht wat hiervan de effecten zullen zijn. Zij geven hierbij aan dat rekenkameronderzoeken moeten leiden tot verbeteringen van het gemeentelijke beleid en de uitvoering hiervan. Dit kan door terug te kijken en uit het verleden lessen te trekken voor de toekomst (ex post onderzoek), maar de rekenkamercommissie kan ook een waardevolle bijdrage leveren door juist vooruit te kijken. Tot op heden heeft de rekenkamercommissie nog geen ex ante onderzoeken uitgevoerd. Raadsleden en collegeleden geven aan dat het nieuwe collegeprogramma (na de gemeenteraadsverkiezingen in maart 2018) een goede aanleiding is om samen met de rekenkamercommissie om tafel te gaan zitten om te verkennen welke onderwerpen (zowel ex ante als ex post) in de nieuwe raadperiode interessant zijn om te onderzoeken. In de rondetafelbijeenkomst op 19 februari 2018 is hier een procesafpraak over gemaakt.

⁴ Verslag rondetafelgesprek RKC-college-raadsfracties (19 februari 2018).

⁵ Gesprekken met burgemeester Dassen, wethouder Smolenaars en mevrouw Apeldoorn-Feijts (raadsgriffier en secretaris van de rekenkamercommissie), allen op 19 februari 2018.

⁶ Verslag rondetafelgesprek RKC-college-raadsfracties (19 februari 2018) & gesprekken met burgemeester Dassen (19 februari 2018) en wethouder Smolenaars (19 februari 2018).

Praktijkvoorbeelden: ondersteuning besluitvorming raad met een checklist⁷

Bij toekomstgerichte vraagstukken met daaraan gekoppeld lopende besluitvormingsprocessen, is het belangrijk dat de rekenkamercommissie haar neutrale rol bewaakt en zij zich niet mengt in het politieke proces. Verschillende rekenkamers hebben er daarom in het recente verleden voor gekozen om bij dergelijke vraagstukken geen onderzoek te verrichten maar de raad te ondersteunen door het ontwikkelen van een checklist. Een dergelijke checklist geeft raadsleden overzicht over welke informatie voorhanden is en welke ontbreekt en biedt hen een neutraal afwegingskader bij de besluitvorming.

De [rekenkamercommissie Assen](#) heeft een checklist laten ontwikkelen met tien vragen die beantwoord moeten worden om een goed onderbouwd besluit over het vestigen van een outletcentre te kunnen nemen en de [Rekenkamercommissie 's-Hertogenbosch](#) heeft met behulp van een checklist de raad ondersteund bij de besluitvorming over kredietverlening aan een theater. Ook [de Rekenkamer Den Haag](#), [de Rekenkamercommissie Utrecht](#) en [de Rekenkamercommissie Sluis](#) hebben checklists ontwikkeld voor de besluitvorming over grote projecten.

Lokale en regionale onderwerpen

Voor een gemeente van de omvang van Beesel is regionale samenwerking een belangrijk onderwerp dat een groot gedeelte van de gemeentebegroting beslaat. Verschillende betrokkenen zien graag dat de rekenkamercommissie hier meer aandacht aan besteedt.⁸ Een goed voorbeeld van de meerwaarde die rekenkameronderzoek kan hebben bij regionale onderwerpen betreft het onderzoek naar de Veiligheidsregio Limburg Noord. Door de expertise te bundelen met 13 andere rekenkamers uit de regio kwam hierbij een goed rapport tot stand dat concrete verbeterpunten opleverde. Als aandachtspunt benoemen sommige betrokkenen dat het lokale perspectief ook in regionale onderzoeken moet worden belicht, zodat het rapport voldoende bruikbaar is voor de raad. Dit kan bijvoorbeeld door als lokale rekenkamercommissie lokale aanbevelingen te formuleren die zijn afgeleid van de regionale conclusies en aanbevelingen.

⁷ Deze praktijkvoorbeelden zijn ontleend aan: Kruis, G. (2017) *Handreiking Good Practices Rekenkamerwerk* (in opdracht van de NVRR).

⁸ Verslag rondetafelgesprek RKC-college-raadsfracties (19 februari 2018) & gesprekken met burgemeester Dassen (19 februari 2018) en mevrouw Apeldoorn-Feijts (raadsgriffier en secretaris van de rekenkamercommissie) (19 februari 2018).

3.2 Communicatie tijdens uitvoering onderzoeken

Nadat de keuze voor een onderzoeksonderwerp is gemaakt, stelt de rekenkamercommissie een onderzoeksplan op en wordt er een bureau geselecteerd dat het onderzoek zal uitvoeren.⁹ De onderzoeksopzet wordt voor aanvang van het onderzoek verzonden aan de raad, de griffier, het college, de gemeentesecretaris en betrokken afdelingshoofden.¹⁰ In de meeste gevallen wordt een raadsinformatiebrief met hierin de onderzoeksopzet opgenomen onder het agendapunt ingekomen stukken en ter kennisname aangenomen door de raad. Tussen het versturen van de onderzoeksopzet en de presentatie van het rapport zijn er geen contactmomenten met de raad.

Raadsperspectief

Om van toegevoegde waarde te zijn voor de raad moet rekenkameronderzoek aansluiten bij het perspectief van raadsleden en informatie opleveren die hen helpt bij het invullen van hun kaderstellende en controlerende taak. Het rekenkameronderzoek naar dualisme wordt door betrokkenen genoemd als een goed voorbeeld van een onderzoek waarbij nadrukkelijk is gekeken naar het perspectief van de raad.¹¹ Bij sommige andere onderzoeken was dit minder het geval en was het voor raadsleden minder duidelijk hoe zij conclusies en aanbevelingen concreet konden gebruiken bij het invullen van hun rol.

Aandacht voor het perspectief van de raad wordt (deels) geborgd doordat de rekenkamercommissie twee interne leden heeft die tevens raadslid c.q. fractievertegenwoordiger zijn. Tijdens de rondetafelbijeenkomst van 19 februari 2018 gaven verschillende raadsleden echter aan dat dit verder verbeterd kan worden en dat zij daarom graag zouden zien dat de rekenkamercommissie ook tijdens haar onderzoeken contact heeft met de raad.¹² Dit kan bijvoorbeeld door aan het begin van het onderzoek raadsleden te consulteren over de onderzoeksvragen en de verwachtingen die zij hebben van het onderzoek: Wat zijn de aspecten van het betreffende onderwerp waar raadsleden het meeste mee worstelen en die ze graag door de rekenkamercommissie onderzocht willen zien?

⁹ Interview met mevrouw Apeldoorn-Feijts (raadsgriffier en secretaris van de rekenkamercommissie) op 19 februari 2018.

¹⁰ Onderzoeksprotocol Rekenkamercommissie gemeente Beesel 2016 (p. 5).

¹¹ Gesprek met burgemeester Dassen (19 februari 2018).

¹² Verslag rondetafelgesprek RKC-college-raadsfracties (19 februari 2018).

Praktijkvoorbeeld: Bijeenkomsten met raadsleden en andere betrokkenen¹³

Als vast onderdeel van haar onderzoeken, organiseert de Rekenkamercommissie Stichtse Vecht bijeenkomsten om de rol en het perspectief van de raad aan de orde te stellen. Naast raadsleden, de leden van de rekenkamercommissie en de onderzoekers van het ingehuurd bureau zijn bij deze bijeenkomsten soms ook de verantwoordelijk wethouder en enkele ambtenarenaanwezig. De bijeenkomsten zijn besloten en hierdoor ontstaat een ander soort discussie ontstaat dan in openbare raadsvergaderingen. Het gaat minder over politieke standpunten en meer over dilemma's waar raadsleden mee te maken hebben. Onderwerpen die bijvoorbeeld aan bod komen zijn de informatievoorziening aan de raad, en hoe je als raadslid kunt sturen op gestelde doelen. De rekenkamercommissie en onderzoekers worden zich meer bewust van de onderwerpen waarmee raadsleden worstelen. Raadsleden worden door de bijeenkomsten geholpen om conclusies en aanbevelingen in perspectief te plaatsen en hier een beter beredeneerd besluit over te nemen.

3.3 Ondersteuning behandeling rapporten

Als het onderzoek is afgerond wordt het rapport – tezamen met een aanbiedingsbrief en een raadsvoorstel om de geformuleerde aanbevelingen over te nemen - aangeboden aan de raad.¹⁴ Het rapport wordt behandeld tijdens een commissievergadering en de besluitvorming vindt plaats tijdens de hierop volgende raadsvergadering. Bij de behandeling van het rapport in de commissievergadering zijn de voorzitter en/ of de leden van de rekenkamercommissie / externe onderzoekers aanwezig om een presentatie te geven en vragen te beantwoorden.

Voorafgaand aan het aanbieden van het rapport aan de raad, wordt de ambtelijke organisatie gevraagd voor een technische check op de in het rapport neergelegde feiten (ambtelijk wederhoor) en het college krijgt de mogelijkheid om te reageren op de oordelen, conclusies en aanbevelingen (bestuurlijk wederhoor). Naar aanleiding van de behandeling van de rekenkamerbrief Olympia's Ronde heeft de rekenkamercommissie haar onderzoeksprotocol aangepast en zichzelf verplicht bestuurlijk wederhoor niet alleen bij rekenkamerrapporten, maar ook bij rekenkamerbrieven toe te passen. Dit teneinde bij elk type onderzoek een ordentelijke politiek-bestuurlijke reactie te verkrijgen.

¹³ Deze praktijkvoorbeelden zijn ontleend aan: Kruis, G. (2017) *Handreiking Good Practices Rekenkamerwerk* (in opdracht van de NVRR).

¹⁴ Onderzoeksprotocol Rekenkamercommissie gemeente Beesel 2016 (p. 5).

Behandeling in de commissievergadering

Betrokkenen geven aan dat het debat over rekenkamerrapporten verbetering behoeft.¹⁵ Bij de behandeling in de raadscommissie vindt er niet in alle gevallen een levendige inhoudelijke dialoog plaats. Hier worden verschillende oorzaken voor aangewezen:

- Zoals uit het voorgaande naar voren komt, heeft de raad er moeite mee om onderzoeksonderwerpen aan te dragen die breed worden gedragen (zie paragraaf 3.1) en vindt er geen afstemming plaats over de onderzoeksvragen en de verwachtingen die raadsleden hebben van onderzoeken. (zie paragraaf 3.2). Dit gaat ten koste van de interesse van de raadsleden in de rapporten en de herkenbaarheid van de aspecten die worden behandeld. De dynamiek tussen de raad en de rekenkamercommissie is hierdoor soms moeizaam.
- De bespreking in de raadscommissie betreft een technische behandeling, waarbij bovendien de tijd beperkt is, en niet alle raadsleden aanwezig zijn. Door de behandeling van rekenkamerrapporten uit de formele setting van de commissievergadering te halen is er meer ruimte om als rekenkamercommissie, raad en college inhoudelijk met elkaar in gesprek te gaan. Bij de rondetafelbijeenkomst van 19 februari 2018 gaven alle aanwezigen aan dit als proef te willen uitproberen om rekenkamerrapporten op een aparte avond te bespreken.
- Ook wordt de dynamiek bemoeilijkt doordat de rol van raadsleden ten opzichte van rekenkamerproducten niet altijd helder is. Bij de rondetafelbijeenkomst op 19 februari 2018 is daarom afgesproken dat de rekenkamercommissie tijdens een introductieprogramma voor nieuwe raadsleden voorlichting geeft over de rol en taak van de rekenkamercommissie en de wijze waarop de samenwerking met de raad en het college wordt vormgegeven.
- Tot slot geven enkele betrokkenen aan dat ook de kwaliteit van de presentatie die de rekenkamercommissie verzorgt bij de bespreking van haar rapporten in sommige gevallen beter kon. De presentaties zijn vaak erg feitelijk en niet erg vernieuwend. Ook hierover zijn afspraken gemaakt tijdens de rondetafelbijeenkomst op 19 februari 2018: “De RKC krijgt de ruimte om te experimenteren in de wijze waarop en de vorm waarin rapporten worden opgeleverd en gepresenteerd. Daarbij laat zij zich inspireren door goede voorbeelden elders in den lande.”¹⁶

¹⁵ Verslag rondetafelgesprek RKC-college-raadsfracties (19 februari 2018) & gesprekken met burgemeester Dassen (19 februari 2018), wethouder Smolenaars (19 februari 2018) en mevrouw Apeldoorn-Feijts (raadsgriffier en secretaris van de rekenkamercommissie) (19 februari 2018).

¹⁶ Verslag rondetafelgesprek RKC-college-raadsfracties (19 februari 2018).

Praktijkvoorbeelden: Ondersteuning raadsbehandeling met een infographic of een animatiefilmpje¹⁷

Rekenkamercommissies maken in toenemende mate gebruik van vernieuwende visuele presentatievormen zoals infographics en animaties om de behandeling van hun rapporten te ondersteunen. Voorbeelden van rekenkamers die animaties hebben laten ontwikkelen zijn de [rekenkamercommissie Westland](#), de [Randstedelijke Rekenkamer](#), de [Rekenkamer Den Haag](#), en de [Rekenkamercommissie Krimpenerwaard](#). De [Rekenkamercommissie Veenendaal](#), de [Algemene Rekenkamer](#), de [Rekenkamer Oost-Nederland](#), de [Rekenkamercommissie Apeldoorn](#) en de [Rekenkamercommissie Teylingen](#) hebben animatiefilmpjes over hun rapporten laten ontwikkelen.

3.4 Informatievoorziening opvolging aanbevelingen

Integrale afsprakenlijst

Aanbevelingen van de rekenkamercommissie die door de raad worden overgenomen, worden door de griffie opgenomen op de zogenaamde integrale afsprakenlijst.¹⁸ Dit is een overzicht waarmee voor alle toezeggingen van het college aan de raad inzichtelijk wordt gemaakt wat hiervan de stand van zaken is. Raadsleden kunnen de integrale afsprakenlijst raadplegen via het raadsinformatiesysteem van de gemeente. Ondanks dat raadsleden via de integrale afsprakenlijst de stand van zaken over de opvolging van aanbevelingen kunnen raadplegen, ontbreekt bij hen vaak het overzicht over de doorwerking van rekenkamerrapporten. Ook ondernemen zij doorgaans geen actie als uit de integrale afsprakenlijst naar voren komt dat aanbevelingen niet worden opgepakt.

Praktijkvoorbeeld: registratie en monitoring van aanbevelingen¹⁹

De rekenkamercommissie van Haarlem sluit bij de monitoring van de opvolging van haar aanbevelingen aan bij het informatiesysteem waarmee de griffie de opvolging van alle moties en toezeggingen aan de raad monitort. Hierdoor ontstaat er voor alle aanbevelingen die worden overgenomen zicht op wat ermee gebeurt. De griffie neemt de aanbevelingen mee in de maandelijkse bespreking met de organisatie over alle openstaande punten. Daarnaast ontvangen raadsleden twee keer per jaar een uitdraai uit het systeem, waarmee zij op de hoogte worden gebracht van de stand van zaken met betrekking tot de

¹⁷ Deze praktijkvoorbeelden zijn ontleend aan: Kruis, G. (2017) *Handreiking Good Practices Rekenkamerwerk* (in opdracht van de NVRR).

¹⁸ Gesprekken met burgemeester Dassen (19 februari 2018) en mevrouw Apeldoorn-Feijts (raadsgriffier en secretaris van de rekenkamercommissie) (19 februari 2018).

¹⁹ Deze praktijkvoorbeelden zijn ontleend aan: Kruis, G. (2017) *Handreiking Good Practices Rekenkamerwerk* (in opdracht van de NVRR).

aanbevelingen van de rekenkamercommissie. Hiermee laat de rekenkamercommissie zien wat het resultaat is van haar onderzoeken, en welke aanbevelingen (nog) niet zijn opgevolgd zodat het college hierop kan worden aangesproken.

Informatievoorziening door het college

In onderstaande tabel is een overzicht weergegeven van de terugkoppeling over de opvolging van de aanbevelingen door het college (op basis van de vragenlijsten die zijn ingevuld door betrokken ambtenaren van de gemeente Beesel). In sommige gevallen betreft dit een expliciete terugkoppeling over de aanbevelingen van de rekenkamercommissie. Bij andere onderzoeken worden de raadsleden meer algemeen op de hoogte gehouden van de betreffende onderwerpen (bijvoorbeeld bij de behandeling van de documenten van de planning en control cyclus). Over de aanbeveling uit het onderzoek naar Bösdal heeft geen terugkoppeling aan de raad plaatsgevonden.

Onderzoek	Terugkoppeling
Onderzoek naar reservebeleid	Dit is geborgd in de jaarlijkse nota R&V, en de P&C-documenten te weten de begroting, de beleidsrapportages en de jaarrekening.
Onderzoek naar Bösdal	Er heeft geen terugkoppeling over de opvolging van de aanbevelingen plaatsgevonden.
Rekenkamerbrief WAA Groep NV	Gemeenteraad wordt regelmatig geïnformeerd over stand van zaken ten aanzien van WAA Groep. De aanbevelingen van de rekenkamercommissie worden hierin meegenomen.
Rekenkamerbrief Olympia's Ronde	Een gesprek tussen rekenkamercommissie, raad en college (procesafpraak nav de rekenkamerbrief) heeft uiteindelijk niet plaatsgevonden, omdat hier na het doorvoeren van enkele verbeteringen geen behoefte meer voor was bij het presidium.
Onderzoek naar dualisme	Door de opgerichte werkgroep met raadsleden en de aandacht die in het presidium hieraan wordt besteed, zijn raadsleden goed op de hoogte van de stand van zaken.
Onderzoek naar VRLN	Raad wordt actief op de hoogte gehouden, onder andere door de burgemeester in de raadsvergaderingen en door een informatiemarkt.
Onderzoek naar subsidiebeleid	Terugkoppeling zal in 2018 plaatsvinden. Dit zal gedeeltelijk gebeuren in de documenten van de beleidscyclus.

4 Conclusie

4.1 Beantwoording onderzoeksvragen

Vraag 1: In welke mate heeft discussie over de aanbevelingen in gemeenteraad en raadscommissie plaatsgehad? *Norm: Het is aan de raad om de aanbevelingen al dan niet over te nemen. Om die afweging op een goede manier te kunnen maken, is het organiseren van een ordentelijke politiek-bestuurlijke discussie van groot belang. Dit betekent onder andere dat het college een bestuurlijke reactie geeft en het rapport wordt besproken in de raad(-scommissie).*

De rapporten van de rekenkamercommissie worden besproken in de raads- en/of commissievergadering. Het vragen van een reactie van het college op de conclusies en aanbevelingen maakt onderdeel uit van het proces van het openbaar maken van het rapport. De aanbevelingen en de bestuurlijke reactie hierop vormen doorgaans het belangrijkste bespreekpunt bij de behandeling van de rekenkamerrapporten. Over de inhoudelijke discussie en de dynamiek hierbij tussen rekenkamercommissie en raad geven verschillende betrokkenen aan dat deze verbetering behoeft. Er vindt niet in alle gevallen een levendige discussie plaats (bij de beantwoording van onderzoeksvraag 6 wordt hier nader op ingegaan). De rekenkamercommissie heeft naar aanleiding van de behandeling van de rekenkamerbrief Olympia's Ronde haar onderzoeksprotocol aangepast en zichzelf verplicht bestuurlijk wederhoor ook bij rekenkamerbrieven toe te passen. Dit teneinde bij elk type onderzoek een ordentelijke politiek-bestuurlijke reactie te verkrijgen.

Vraag 2: In welke mate heeft besluitvorming over de aanbevelingen door de gemeenteraad plaatsgehad en zijn aanbevelingen overgenomen in een raadsbesluit? *Norm: Er is sprake van politiek en bestuurlijk gewicht of commitment voor de aanbevelingen en over het algemeen worden de meeste aanbevelingen overgenomen door de raad. Het wel of niet overnemen van aanbevelingen wordt formeel bekrachtigd middels een raadsbesluit.*

Er is bij de raad voldoende draagvlak voor de meeste aanbevelingen die de rekenkamercommissie de afgelopen jaren heeft gedaan. De meerderheid van de aanbevelingen is dan ook bekrachtigd met een raadsbesluit. Uit zowel het terugluisteren van de betreffende raadsvergaderingen als de enquête blijkt dat de rapporten en de aanbevelingen zijn besproken in de raad en dat er politiek en bestuurlijk gewicht aan is gegeven. Uit de twee interviews die wij hebben afgenomen met collegeleden komt het beeld naar voren dat het draagvlak onder hen voor de aanbevelingen van de rekenkamercommissie uiteen loopt.

Om de besluitvorming te ondersteunen voegt de rekenkamercommissie bij de aanbieding van haar rapporten aan de raad ook een raadsvoorstel bij om de geformuleerde aanbevelingen over te nemen aan.

Vraag 3: Zijn de overgenomen aanbevelingen omgezet door het college in uitvoerbare maatregelen en worden deze geïmplementeerd? *Norm: De overgenomen aanbevelingen zijn omgezet in uitvoerbare maatregelen en beleidsplannen, die vervolgens zijn uitgevoerd. Hierbij is het van belang dat de vertaling is gericht op feitelijke invoering.*

18 van de 23 aanbevelingen (is 78%) zijn overgenomen en omgezet in uitvoerbare maatregelen en geïmplementeerd. 5 van de aanbevelingen zijn niet overgenomen. De geëncquêteerde beleidsmedewerkers van de gemeente Beesel geven aan dat de overgenomen aanbevelingen hebben bijgedragen aan de verbetering van de kwaliteit van de overheid.

Vraag 4: In welke mate vindt informatie-uitwisseling en sturing plaats met betrekking tot de uitvoering van de aanbevelingen?

a. In welke mate informeert het college de raad over de voortgang van de uitvoering van de aanbevelingen?

b. In hoeverre controleert de raad de voortgang van de uitvoering?

Norm: De raad heeft zicht op de resultaten en stuurt zo nodig bij.

Bestaat er bij de raad systematisch zicht op de implementatie van aanbevelingen en oefent de raad controle uit op de uitvoering van de aanbevelingen. Het gaat om: afspraken over informatievoorziening tussen raad en college rond de implementatie van aanbevelingen en over de controle door de raad zelf op de uitvoering.

Hoewel de stand van zaken met betrekking tot de opvolging van aanbevelingen van de rekenkamercommissie wordt geregistreerd in de integrale afsprakenlijst, lijkt het overzicht hierover bij de meeste raadsleden te ontbreken. Ook ondernemen zij geen actie als uit de integrale afsprakenlijst naar voren komt dat aanbevelingen (nog) niet zijn opgepakt. De informatievoorziening van het college over de opvolging van de aanbevelingen vindt in sommige gevallen expliciet plaats. In andere gevallen wordt de raad in algemene zin op vaste momenten op de hoogte gehouden van het betreffende onderwerp (bijvoorbeeld in de planning en control cyclus).

Vraag 5: Welke aanbevelingen heeft de rekenkamercommissie gedaan, en zijn de aanbevelingen voldoende specifiek, concreet en realistisch? *Norm: De aanbevelingen zijn voldoende specifiek, concreet en realistisch en sluiten aan op het uitgevoerde onderzoek. Specifieke, concrete en realistische aanbevelingen geven duidelijk aan wat met de aanbeveling wordt beoogd (dus waaraan moet de uitvoering van de aanbeveling bijdragen), welke actor (actoren) iets moet doen, wanneer dit gedaan moet worden en wat precies gedaan moet worden (welke activiteiten). De aanbevelingen vloeien voort uit de bevindingen en de geformuleerde conclusies.*

De meeste aanbevelingen volgen logisch uit het rapport en zijn specifiek, concreet en realistisch. Er zijn echter een aantal leerpunten:

Niet altijd specifiek

Opvallend is dat niet altijd duidelijk is wie er aangesproken wordt. Moet de gemeenteraad wat doen, het college of het ambtelijk apparaat. Het is dan ook handig om alle aanbevelingen voor de raad, het college of het ambtelijk apparaat gegroepeerd bij elkaar te zetten.

Niet altijd concreet

Niet alle aanbevelingen zijn concreet. Zo is een aanbeveling om doelstellingen SMART te maken niet concreet genoeg. Wat dan, hoe dan en wie moet dat dan doen?

Vraag 6: Welke overige factoren verklaren de doorwerking of het gebrek daaraan van de aanbevelingen van de onderzoeken van de rekenkamercommissie en hoe kan doorwerking worden bevorderd? *Norm: De factoren die de doorwerking of het gebrek daaraan van de aanbevelingen van de onderzoeken van de rekenkamercommissie verklaren maken inzichtelijk hoe doorwerking kan worden bevorderd. Zijn er wel/niet barrières voor doorwerking op het gebied van de aanbevelingen, besluitvorming, implementatie en sturing (zie hiervoor)? Daarnaast kunnen ook andere zaken zoals de onderwerpkeuze, de timing van de aanbidding van het rapport of de presentatie van het onderzoek verklaren of de aanbevelingen wel/niet zijn doorgewerkt.*

Uit deze quick scan komt een aantal verbeterpunten naar voren waarmee de doorwerking van de aanbevelingen van de rekenkamercommissie verder kan worden bevorderd:

- **Onderwerpkeuze:** Betrokkenen geven aan dat de rekenkamercommissie een grotere factor van betekenis kan zijn als zij – naast onderzoek waarbij wordt teruggekeken – ook vooruit kijkt naar beleidswijzigingen en projecten in de toekomst.

Om dit mogelijk te maken zullen de raad en het college geschikte onderwerpen hiervoor moeten aandragen en is het belangrijk dat de rekenkamercommissie een duidelijke visie op de lokale beleidscontext heeft teneinde een goede onderwerpkeuze te kunnen maken. Daarnaast geven raads- en collegeleden aan dat regionale samenwerking een belangrijk onderwerp is waaraan de rekenkamercommissie – in navolging van het rekenkameronderzoek naar de Veiligheidsregio Limburg Noord – meer aandacht aan kan besteden.

- **Raadsperspectief:** Om van toegevoegde waarde te zijn voor de raad moet rekenkameronderzoek aansluiten bij het perspectief van raadsleden en informatie opleveren die hen helpt bij het invullen van hun kaderstellende en controlerende taak. Raadsleden wijzen er hierbij op dat zij bij onderzoeken graag de gelegenheid krijgen om aan de orde te stellen wat voor hen belangrijke aspecten zijn. Dit kan bijvoorbeeld door de raad bij aanvang van een onderzoek te raadplegen bij het kiezen van de focus en vraagstelling bij een bepaald onderwerp, of tijdens het onderzoek door het organiseren van workshop of een enquête waarbij het raadsperspectief wordt opgehaald.
- **Debat:** Er vindt niet in alle gevallen een levendige discussie plaats en de dynamiek tussen raad en rekenkamercommissie behoeft verbetering. Eén mogelijkheid hiertoe is om de behandeling van rekenkamerrapporten uit de formele setting van de commissievergadering te halen waardoor een discussie met minder politieke stellingname kan ontstaan en meer ruimte is om inhoudelijk met elkaar in gesprek te gaan. Ook kan de rekenkamercommissie vernieuwende manieren van presenteren inzetten om de raadsbehandeling te ondersteunen.
- **Monitoring en sturing:** Desgewenst kan de rekenkamercommissie een ondersteunende rol op zich nemen door op basis van de integrale afsprakenlijst periodiek een overzicht op te vragen van de stand van zaken met betrekking tot haar aanbevelingen en hiervan verslag te doen aan de raad (bijvoorbeeld in haar jaarverslag). Ook het uitvoeren van dit doorwerkingsonderzoek wordt door betrokkenen gezien als een goed middel om meer zicht te krijgen op de doorwerking van rekenkameronderzoek en het afdwingen hiervan te agenderen.

In hoofdstuk 3 zijn voor al deze vier verbeterpunten concrete praktijkvoorbeelden weergegeven van oplossingen en manieren van werken die andere rekenkamer(commissie)s toepassen.

4.2 Slotconclusie

De hoofdvraag van deze Quick Scan is:

In hoeverre werken de aanbevelingen van de rekenkamercommissie door in de gemeente Beesel en welke factoren verklaren de mate van doorwerking?

Uit de documenten, de enquête, het terugluisteren en de interviews blijkt dat de 23 aanbevelingen doorwerken. Er wordt over gediscussieerd in de raad, de aanbevelingen worden grotendeels overgenomen en driekwart van de aanbevelingen worden geïmplementeerd. De rekenkamerrapporten leveren hiermee een bijdrage aan de kwaliteit van het bestuur en het dualisme en versterken de kaderstellende en controlerende rol van de raad. De gevonden verbeterpunten hebben met name betrekking op het proces en de samenwerking met de raad.

5 Bestuurlijk wederhoor

De leden van de rekenkamercommissie
van de gemeente Beesel

Reuver: 28 januari 2019

Onderwerp: doorwerking rekenkamerrapporten

Geachte commissie,

De afgelopen jaren zijn 7 rekenkameronderzoeken opgeleverd met aanbevelingen aan raad en college. In 2018 heeft u een onderzoek (quick scan) uitgevoerd naar de doorwerking van deze aanbevelingen. De conclusies zijn opgenomen in een Nota van Bevindingen. De reacties naar aanleiding van het ambtelijk wederhoor dat in mei 2018 heeft plaatsgevonden op deze nota zijn verwerkt in bijgevoegd rapport. Bewust is gewacht met de laatste stap rond het rekenkamerrapport: bestuurlijk wederhoor op de Nota van Bevindingen. Er was immers tijd nodig voor het politiek proces rondom de coalitievorming en voor de werving van een nieuwe voorzitter en leden.

Hierbij informeren wij u over de bestuurlijke relevantie die wij destilleren uit het rapport cq. onze reactie op de benoemde verbeterpunten:

Algemene reactie

Wij hebben als college met interesse kennis genomen van uw rapport. We hebben er geen aanvulling op. Wel geven we, vanuit bestuurlijk oogpunt, graag een aantal suggesties en denkrichtingen op uw aanbevelingen mee. Per verbeterpunt komen deze aan bod.

Hijlk voor
aan de openbare
op onze website
www.beesel.nl

Raadhuisplein 1
5955 AL Reuver

Postbus 4750
5955 ZK Reuver

T 077 474 92 92
F 077 474 98 88

www.beesel.nl
info@beesel.nl

BIC: 281000280
IBAN: NL382800089000100
BIC: RABQ41NL33
Rekeningnummer: 14100000

Bestuurlijke reactie op de geduide verbeterpunten

Onderwerpkeuze:

Het doen van onderzoek naar er toe doende zaken draagt bij aan de kwaliteit van onze overheidsorganisatie. We denken dan ook graag mee over de te kiezen onderwerpen voor onderzoek. Suggesties:

- Scoren we als regio voldoende aan op 'de juiste dingen doen' door de specialistische Jeugdzorgaanbieders?
- Slagen we erin de kaders van de raad in het project wijkaanpak Hazenkamp ook effectief te implementeren?
- Een ex ante onderzoek naar de transitie duurzaamheid
- Een ex ante onderzoek naar de (werking van het budget en de) omgang met gemeenschapsinitiatieven
- Onderzoek naar stille annoede in onze gemeente en onze omgang daarmee
- Onderzoek naar eenzaamheid in onze gemeente en onze omgang daarmee
- Input en output van het leerwerkbedrijf en de kansen die er nog liggen

Debat:

Indien er gekozen wordt voor een andere wijze van gesprek over de rekenkamer-aanbevelingen, denken wij graag mee hoe de (eventueel ook veranderende) rol van het college hierin meegenomen kan worden.

Monitoring en sturing:

Wij stellen voor om voor een adequate monitoring van de opvolging van de aanbevelingen van de rekenkamercommissie aan te sluiten bij het informatiesysteem waarmee de griffie de opvolging van alle moties en toezeggingen aan de raad monitort. Hierdoor ontstaat er voor alle aanbevelingen die worden overgenomen zicht op wat er mee gebeurt. Tevens nemen wij ons voor om over alle toekomstige aanbevelingen aan de raad te duiden hoe we ermee omgaan.

We zien uit naar de inzet en energie van u als rekenkamercommissie, om daarmee de kwaliteit van onze overheidsorganisatie nog verder te verhogen.

Met vriendelijke groet,

Drs. E.H.J. Janssen
gemeentesecretaris

Dr. P. Dassen-Houzen
burgemeester

6 Nawoord Rekenkamercommissie

College van burgemeester en wethouders

12 maart 2019
Naschrift bestuurlijke reactie onderzoek doorwerking

Geacht college,

Wij hebben uw reactie op de resultaten van ons onderzoek naar de doorwerking van de in de afgelopen jaren door ons uitgebrachte rapporten, ontvangen. Aangezien u geen opmerkingen heeft op deze rapportage, concluderen wij dat u hier geen aanvullingen op heeft. Dat is mooi.

Daarnaast hebben wij met belangstelling kennis genomen van de door u gedane suggesties en denkrichtingen. Wij stellen uw aanbod om met ons mee te denken op prijs.

Ter voorbereiding op de keuze voor een nieuw onderzoeksonderwerp hebben wij recent met u en met uw raad gesproken zowel over wensen en verwachtingen als over mogelijke onderzoeksonderwerpen. Alle suggesties (inclusief uit uw reactie) zijn opgenomen in een lijst van potentiële onderzoeksonderwerpen door de Rekenkamercommissie.

Tijdens onze laatste commissievergadering hebben wij -tegen de achtergrond van de criteria in het onderzoeksprotocol- alle onderwerpen gewogen. Aangezien er afgelopen tijd geen concrete onderzoeksactiviteiten hebben plaats gevonden, geven wij nu de voorkeur aan een snelle start met een goed afgebakend, concreet onderwerp. Hierover zullen wij u later informeren.

Verder hebben wij als commissie uitvoerig stil gestaan bij de vraag op welke wijze wij in de toekomst de oplevering van een rapport willen vorm geven. Ons uitgangspunt is dat de vorm bepaald moet worden door het presidium. Wel zal door ons een suggesties worden gedaan over de wijze van behandeling. Zoals eerder besproken kan dit afwijken van de 'klassieke' vorm.

Wat betreft de rolverdeling willen wij benadrukken dat wij uiteraard graag een toelichting verzorgen aan de raad, maar het gesprek tussen raad en college over de beoordeling van de inhoud behoort toe aan de vertegenwoordigers van beide bestuursorganen. Als commissie ondersteunen wij namelijk de raad in zijn controlerende rol en zijn wij geen deelnemer aan het publieke debat.

Wij ondersteunen ook uw opmerking over de wijze waarop er aan de monitoring en sturing van de -door de raad overgenomen- opvolging van aanbevelingen van onze commissie invulling kan worden gegeven.

Wij zien er naar uit om in een goede samenwerking met u, te werken aan een verdere verbetering van de prestaties van de organisatie en uiteraard aan een verdere versterking van de positie van uw raad.

Met vriendelijke groet,
namens de rekenkamercommissie Beesel,

Harry Smeets
Voorzitter

Bijlage 1: overzicht aanbevelingen 7 rapporten

1 Onderzoek naar reservebeleid

Documenten:

- Onderzoeksrapport reservebeleid definitief.pdf
- Bijlage bij onderzoek reservebeleid – Onderzoeksrapport BMC Definitief.pdf

Aanbevelingen:

Aanbeveling 1: Behoud de verworvenheden van het huidige operationele reservebeleid en de uitvoering ervan: een degelijke raming en beheersing van lasten en een degelijk risicomanagement.

Aanbeveling 2: Maak een scherper onderscheid tussen de kaderstelling voor de reserves door de raad, de eventuele nadere kaderstelling door het college en de uitvoering. De kaderstelling door de raad omvat dan het strategisch en tactisch reservebeleid: “wat willen we bereiken”, “welke activiteiten willen we daarvoor zien”. De nadere invulling daarvan door het college omvat het operationele reservebeleid: “hoe gaan we dat doen”.

Aanbeveling 3: Het strategisch reservebeleid zou moeten worden gericht op de vraag wat de raad met de reservepositie als geheel wil bereiken, hoe hij dat meerjarig in de tijd wil gaan bereiken en hoe de reserves daartoe het beste in categorieën kunnen worden ingedeeld. Het zou ook ambities moeten bevatten over omvang en verloop van de reserves in relatie tot de totale vermogenspositie. Het tactische reservebeleid zou moeten worden gericht op wat de raad wil bereiken met afzonderlijke reserves.

Aanbeveling 4: De raad doet er verstandig aan om zich te beperken in het aantal bestemmingsreserves en daarbij scherp te beoordelen in hoeverre afzonderlijke bestemmingen politiek-bestuurlijk gezien wenselijk zijn, mede in relatie tot de gevolgen die de kaders van de raad meebrengen voor de verantwoording en de administratie.

Aanbeveling 5: Onderscheid een indeling van reserves naar soort, doel/karakter, omvang.

Aanbeveling 6: Vereenvoudig het rentebeleid voor reserves en beoordeel jaarlijks de juiste hoogte per reserve.

Aanbeveling 7: Laat de raad eenmaal per raadsperiode (4 jaar) een strategisch reservebeleid vaststellen (dat jaarlijks kan worden bijgesteld als daar aanleiding toe is). Maak daarbij een expliciete koppeling tussen de Toekomstvisie en de beleidsnota's enerzijds en een meerjarig financieel beleid anderzijds.

Aanbeveling 8: Integreer het tactisch reservebeleid in de jaarlijkse Programmabegroting en vorm de jaarlijkse nota reserves en Voorzieningen om in een beheersdocument voor de ambtelijke organisatie en het college. Beschouw de vaststelling door de raad van de Programmabegroting tevens als autorisatie van onttrekkingen aan reserves, in die zin dat het college bij hogere onttrekkingen dan vastgesteld vooraf toestemming moet vragen aan de raad (uiteraard behoudens gevallen van nood).

Aanbeveling 9: Indien wordt gekozen om de reserves sterker dan nu in te zetten voor het dekken van lasten in de Programmabegroting: Inventariseer meer mogelijkheden (dan nu worden benut) om eenmalige uitgaven te verrichten ten laste van reserves. Vermijd daarbij te vervallen in minder kritische afwegingen over het nut van die eenmalige uitgaven.

Aanbeveling 10: Vraag het college om de raad expliciete keuzemogelijkheden (beleidsvarianten) te geven bij het vierjaarlijks en jaarlijks vaststellen van de kaders voor het reservebeleid.

Aanbeveling 11: Beoordeel per investering die feitelijk wordt gefinancierd uit de reserves in hoeverre moet worden geanticipeerd op het creëren van ruimte ter dekking van jaarlijkse kapitaallasten (rente en afschrijving) als gevolg van herinvestering (renoveren of vervangen).

Onderzoek naar Bösdal

Document:

- Onderzoeksrapport Bösdal.pdf

Aanbeveling: Wij adviseren het college in overleg met Woongroep 2000, de Zorggroep en het zorgkantoor beleid te formuleren ten aanzien van de huisvesting van senioren en andere bijzondere doelgroepen in de gemeente, waarbij de ontwikkeling van de lokale vraag naar verschillende vormen van wonen met zorg (intramuraal en extramuraal) goed in beeld wordt gebracht en wordt ingegaan op de kosten die zijn gemoeid met de ondersteuning en begeleiding van zelfstandig wonende doelgroepen en aan de afstemming tussen het Wmo-beleid, de Zorgverzekeringswet en de AWBZ/Wlz.

Rekenkamerbrief WAA Groep NV

Document:

- Rekenkamerbrief WAA.pdf

Aanbeveling: Als aanbeveling geeft de rekenkamercommissie mee om het lovenswaardige initiatief van de gemeenteraad van Beesel om in gesprek te zijn en blijven met de raden van Bergen en Venlo over de WAA te continueren, onder andere in de vorm van een voorgenomen klankbordgroep.

Rekenkamerbrief Olympia's Ronde

Documenten:

- Rekenkamerbrief Olympia's Ronde.pdf
- Bijlage bij rekenkamer Rekenkamerbrief Olympia's Ronde - Feitenrapport.pdf
- Aanvulling Rekenkamerbrief Olympia's Ronde.pdf

Geen aanbevelingen

Onderzoek naar dualisme

Document:

- Onderzoeksrapport DUALISME def. docx.pdf

Aanbeveling: Als wenkend perspectief adviseren de onderzoekers om los van de raadsocyclus af en toe als raadsleden rondetafelbijeenkomsten te initiëren waarop inwoners kunnen debatteren over telkens verschillende onderwerpen, waarbij de raadsleden en fractievertegenwoordigers als gastheer of ambassadeur van de gemeente optreden.

Het moet qua thema dan gaan over onderwerpen waarop de gemeente bij voorkeur nog geen visie of plannen heeft liggen, zodat er echte open gesprekken kunnen plaatsvinden, op basis van nieuwsgierigheid.

Kern is dat raadsleden een actieve rol hebben in de gemeentebrede initiatieven om de kloof tussen inwoners en de gemeente te verkleinen op een faciliterende wijze. Ze zetten als het ware hun 'raadspet' even af en de 'facilitator' pet op, zodat ze in een latere fase in het proces naar alle vrijheid hun 'raadspet' weer op kunnen zetten, waardoor ze hun palet verbreden en er geen mogelijkheden ingeperkt worden. De belangrijkste ontwikkeling die hiermee gepaard gaat is dat raadsleden getraind zouden moeten worden in het faciliteren van een dialoog in plaats van een debat. Gezien de betrokkenheid van de Beeselse raadsleden bij de gemeenschap moet dit vrij goed te implementeren zijn.

De belangrijkste kenmerken van een dialoog (waar in tegenstelling tot een debat het vergaren van zoveel mogelijk gezichtspunten en overwegingen centraal staan, in plaats van zoals bij een debat, waarbij elkaar proberen te overtuigen centraal staat en de ander bevragen ten dienst staat om zo tot een zo breed gedragen oplossing te komen) zijn: durf vragen te stellen, wees nieuwsgierig, sta open voor het verhaal van de ander, respecteer wat de ander nodig heeft om zijn verhaal te doen, ga vertrouwelijk om met wat je hoort en ziet, niets is gek.

Onderzoek naar VRLN

Documenten:

- Rkc's N-M Limburg - Onderzoeksrapport VRLN.def.pdf
- Rkc's N-M Limburg: bijlageboek I - Factsheets per gemeente.def.pdf
- Rkc's N-M Limburg: bijlageboek II – Resultaten enquête raadsleden.def.pdf

Aanbevelingen:

Aanbeveling 1 Stel de regionale opgaven centraal en wijk slechts beargumenteerd af:

Bestuur VRLN : Doe de gemeenteraden een voorstel hoe hen meer aan de voorkant te betrekken bij de vorming van regionale beleidsplannen. Geef aan hoe u de nieuwe gemeenteraden per maart 2018 eerst wilt informeren (op kennisniveau brengen) en hen vervolgens kaderstellend in positie wilt brengen bij de start van het eerstvolgende meerjarenbeleidsplan van de VRLN.

Gemeenteraden : Stel vast wat de belangrijkste opgaven van de eigen gemeente zijn op het terrein van (fysieke) veiligheid. Stem deze opgaven – conform aanbeveling 2 – af met andere gemeenteraden en zoek naar overeenstemming (stap a en b). Stel vast waar de gemeente beargumenteerd wil afwijken en betalen (stap c). Dit kan als input dienen voor de nieuwe raad en het nieuwe collegeprogramma.

Aanbeveling 2 Raadsleden, wees proactief en creatief!

Gemeenteraden : Experimenteer doorlopend met bovenstaande suggesties voor samenwerking binnen en tussen raden in pilots en evalueer deze gestructureerd. Sluit daarbij aan op de lopende initiatieven vanuit de griffies in Noord-Limburg en de regionale raads werkgroep in Midden-Limburg om respectievelijk de P&C-cycli beter af te stemmen tussen gemeenten en verbonden partijen en vooral hoe gezamenlijk kan worden opgetrokken om meer grip te krijgen op verbonden partijen. Leg de nieuwe gemeenteraden de eerste resultaten uit de tussenevaluatie van de pilots voor. Zij kunnen dit betrekken bij het vaststellen van werkwijzen en vergadervorm- en cyclus.

Aanbeveling 3. Bestuurders, breng raadsleden in positie om te sturen!

Bestuur VRLN : Lever uiterlijk eind 2017 de beoogde producten- en dienstencatalogus op en stem daarbij vooraf de verwachtingen af over de aard van dit document met de gemeenteraden. Kom aanvullend hierop per begroting 2019 tot de definitie van een basispakket (met corresponderende gemeentelijke bijdragen) en maatwerk (per gemeente aanvullend te financieren).

Aanbeveling 4. Creëer duidelijkheid over de belangenbehartiging binnen de besturingsstructuur.

Bestuur VRLN : Expliciteer de rolverdeling tussen organen binnen de besturingsstructuur van de VRLN en de wijze waarop de onderscheiden belangen hierbinnen worden behartigd. Werk uit wat dit betekent voor de wijze van informatievoorziening van de leden van de organen, de volgorde van stukkenstroom (agendering) en de benodigde ambtelijke (strategische) beleidsvoorbereiding. Geef tot slot aan op welke wijze en momenten terugkoppeling van de vergaderingen van de organen plaatsvindt naar de gemeenteraden op inhoud en proces (zie aanbeveling 5).

Aanbeveling 5. Vertel het verhaal achter de cijfers en de inhoud van besluiten.

Bestuur VRLN : Biedt in een oplegger bij de jaarrekening 2016 een voorstel aan de gemeenteraden aan hoe de eenduidigheid in de (meerjarige) presentatie en toelichting van cijfers te verbeteren. Licht toe welke stappen al in de jaarrekening 2016 zijn genomen en hoe dit verder (in de tijd) vorm krijgt.

Colleges : Ga met de raad in gesprek over de gewenste informatiewaarde over de VRLN in de paragraaf verbonden partijen, aangesloten op het voorstel van het bestuur van de VRLN over verbetering van de (eenduidigheid) informatievoorziening.

Raden : Stem - in lijn met aanbeveling 2 – onderling af over de gewenste mate van informatie over de VRLN in de paragraaf verbonden partijen van de eigen gemeente, zodat dit waar mogelijk eenduidig gefaciliteerd kan worden vanuit de VRLN.

Onderzoek naar subsidiebeleid

Document:

- Rekenkamercommissie Beesel – Eindrapport.pdf

Aanbevelingen

Aanbeveling 1: Update van de ASV Het ASV-model uit 2013 is in de zomer van 2016 geüpdatet door de VNG. De aanleiding hiervoor dat in 2014 een nieuw Europeesrechtelijk staatssteunpakket in werking was getreden. Op hoofdlijnen is het ASV-model op zes punten gewijzigd. Wij bevelen de gemeente Beesel aan om ook deze wijzigingen door te voeren in de eigen ASV.

Aanbeveling 2: Formuleren SMART-doelstellingen Op basis van een (beperkte) steekproef hebben we geconcludeerd dat niet alle doelen SMART zijn geformuleerd in de beleidsnota's. Wij bevelen de gemeente aan om de doelen zoveel als mogelijk in alle beleidsnota's SMART te formuleren.

Aanbeveling 3: Bijdrage aan gemeentelijke beleidsdoelen Het is niet duidelijk aan welke gemeentelijke beleidsdoelen wordt bijgedragen door de subsidieontvangers. Dit is zowel afwezig in de subsidieaanvragen (waar enkel wordt gerefereerd aan de eigen visie en doelen) als in de aanvraag tot vaststelling (waar niet gerefereerd wordt aan de beleidsdoelen). Dit terwijl daar in artikel 5 lid 2 van de ASV Welzijn nadrukkelijk wel om gevraagd wordt ("in welke mate de activiteiten gericht zijn op de gemeente of haar inwoners en op door de gemeente vastgestelde doelen of beleidsterreinen"). Doordat deze informatie op dit niveau ontbreekt, heeft ook de raad hier onvoldoende zicht op. Wij bevelen de gemeente Beesel aan om ook op het niveau van de subsidieaanvraag en subsidieverantwoording hier het accent op te leggen.

Aanbeveling 4: Inzicht voor de raad in activiteiten en resultaten subsidies Tenslotte kunnen we concluderen dat de informatie aan de raad relevant, toegankelijk en begrijpelijk is, maar dat de informatie aan de raad niet verhelderend is. Dit komt doordat de informatie geen inzicht geeft in de mate waarin de subsidies bijdragen aan de gemeentelijke beleidsdoelen en ook niet beschrijft welke activiteiten de subsidieontvangers hebben gerealiseerd. Dit terwijl dat laatste wel bekend is bij de ambtelijke organisatie. Nu krijgt de raad slechts totaalbedragen van alle verstrekte subsidies en informatie bij afwijkingen hoger dan € 25.000,- en grotere investeringssubsidies. Wij bevelen dan ook aan om de raad, passend binnen de nieuwe P&C cyclus, zowel inzicht te geven in de bijdrage aan de gemeentelijke beleidsdoelen als de uitgevoerde activiteiten door de subsidieontvangers. Daarnaast bevelen wij aan dat de ambtelijke organisatie een lijst bijhoudt met afgewezen subsidies, met redenen ontleend.

Bijlage 2: Normenkader

1.Bespreken	Het is aan de raad om de aanbevelingen al dan niet over te nemen. Om die afweging op een goede manier te kunnen maken, is het organiseren van een ordentelijke politiek-bestuurlijke discussie van groot belang. Dit betekent onder andere dat het college een bestuurlijke reactie geeft en het rapport wordt besproken in de raad(-scommissie).
2.Besluiten	Er is sprake van politiek en bestuurlijk gewicht of commitment voor de aanbevelingen en over het algemeen worden de meeste aanbevelingen overgenomen door de raad. Het wel of niet overnemen van aanbevelingen wordt formeel bekrachtigd middels een raadsbesluit.
3.Implementeren	De overgenomen aanbevelingen zijn omgezet in uitvoerbare maatregelen en beleidsplannen, die vervolgens zijn uitgevoerd. Hierbij is het van belang dat de vertaling is gericht op feitelijke invoering.
4.Informatie en sturing	De raad heeft zicht op de resultaten en stuurt zo nodig bij. Bestaat er bij de raad systematisch zicht op de implementatie van aanbevelingen en oefent de raad controle uit op de uitvoering van de aanbevelingen. Het gaat om: afspraken over informatievoorziening tussen raad en college rond de implementatie van aanbevelingen en over de controle door de raad zelf op de uitvoering.
5.Aanbevelingen	De aanbevelingen zijn voldoende specifiek, concreet en realistisch en sluiten aan op het uitgevoerde onderzoek. Specifieke, concrete en realistische aanbevelingen geven duidelijk aan wat met de aanbeveling wordt beoogd (dus waaraan moet de uitvoering van de aanbeveling bijdragen), welke actor (actoren) iets moet doen, wanneer dit gedaan moet worden en wat precies gedaan moet worden (welke activiteiten). De aanbevelingen vloeien voort uit de bevindingen en de geformuleerde conclusies.
6.Overige factoren	De factoren die de doorwerking of het gebrek daaraan van de aanbevelingen van de onderzoeken van de rekenkamercommissie verklaren maken inzichtelijk hoe doorwerking kan worden bevorderd. Zijn er wel/niet barrières voor doorwerking op het gebied van de aanbevelingen, besluitvorming, implementatie en sturing (zie hiervoor)? Daarnaast kunnen ook andere zaken zoals de onderwerpkeuze, de timing van de aanbieding van het rapport of de presentatie van het onderzoek verklaren of de aanbevelingen wel/niet zijn doorgewerkt.